

Bolyai verseny pontozása

2004. január

- 1) Ha a két szomszédos zászló közötti utat egységnyiinek tekintjük, akkor a 6. zászlóig 5 egységnyi utat tesz meg a futó 10 másodperc alatt. 2 pont
Így egy egységnyi úthoz 2 mp-re van szükség. 2 pont *
Tehát a teljes, 11 egységnyi utat 22 mp. alatt tette meg. 2 pont

Megjegyzés: Ha az egységnyi út kiszámítása nélkül megállapítja, hogy a hátra lévő 6 egységnyi utat 12 mp. alatt teszi meg, akkor is jár a 2 pont (*).

Nem kellő magyarázat esetén leírt jó eredmény legfeljebb 3 pont.

- 2) A jól elkészített rajzokért (az egybevágó háromszögeket a téglalap egyenlő hosszú oldalainál illesztik össze). 3 pont
A rombuszok kerülete a téglalap két átlójának az összege, azaz $10 + 10$ cm. 2 pont
A rombuszok egy-egy „fél téglalappá” darabolhatók át. Így területük $6 \cdot 6$ cm². 2 pont

Megjegyzés : A terület képlettel is számítható.

- 3) Ahhoz, hogy meglegyen a győztes, 9 játékosnak kell kiesnie. 2 pont
Bármely játékos akkor esett ki, ha két játszmát elveszített. Így legalább $9 \cdot 2 = 18$ mérkőzésre került sor. 3 pont
Ha a győztes egyszer sem kapott ki, akkor elég a 18 mérkőzés.
A győztes legfeljebb egyszer kaphatott ki, így legfeljebb 19 mérkőzés lehetett. 3 pont

- 4) Mivel az egész számok összege 1, ezért kell közöttük szerepelnie negatív számnak is. 2 pont
A szorzat pozitív, ezért két negatív és egy pozitív számot keresünk. 2 pont
A 24-et három egész szám szorzataként kell előállítani. Lehetséges felbontások a pozitív egészek körében: $1 \cdot 1 \cdot 24$; $1 \cdot 2 \cdot 12$; $1 \cdot 3 \cdot 8$; $1 \cdot 4 \cdot 6$; $2 \cdot 2 \cdot 6$; $2 \cdot 3 \cdot 4$. 2 pont
Ezek közül csak az egyikből állítható elő a feltételeknek eleget tevő számhármasság: $-1, -4, 6$. 3 pont

- 5) A sorozat 9. és 11. tagja ismert. Ebből a feladat feltétele szerint a 10. tag kiszámítható.

$$2 \cdot a_{10} \cdot \frac{1}{2} = a_{10}^2 \quad 2 \text{ pont}$$

$a_{10} = 0$ nem lehet, mert akkor pl. a 9. tagnak is nullának kellene lennie. Így $a_{10} = 1$. 2 pont

Visszafelé számolással $a_8 = 2, a_7 = 1, a_6 = \frac{1}{2}, a_5 = \frac{1}{2}, a_4 = 1, a_3 = 2, a_2 = 2, a_1 = 1$. 3 pont

Láthatjuk, hogy az 1, 2, 2, 1, $\frac{1}{2}, \frac{1}{2}$ számhatos ismétlődik. 1 pont

Minthogy $1000 = 166 \cdot 6 + 4$, így az első 1000 tag összege

$$166 \cdot (1 + 2 + 2 + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}) + (1 + 2 + 2 + 1) = 1162 + 6 = 1168. \quad 2 \text{ pont}$$

- 6) A kocka egyetlen lapja sincs kitüntetve és forgatással elérhető, hogy az első színnel kifestett lap pl. az alsó legyen. 2 pont
- A vele szemben lévő lapot a maradék ötféle színnel festhetjük ki. 2 pont
- A négy fennmaradó színnel $4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1 = 24$ -féleféppen festhetjük a még festetlen négy lapot. 2 pont
- Az első két kifestett lapra merőleges tengely körül 4 helyzetbe forgathatjuk a kockát. Ezek a feltétel szerint nem jelentenek különböző kifestést. Ezért az előbbi értéket 4-gyel osztjuk:
- Így az utóbbi négy lap kifestése csak $\frac{24}{4} = 6$ különböző kifestést jelent. 2 pont
- A kocka kifestése tehát $5 \cdot 6 = 30$ -féleféppen lehetséges. 2 pont

Megjegyzés Ha a tanuló csak a $6 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1 = 720$ eredményt adja meg, akkor legfeljebb 2 pontot kaphat. Ha csak részben veszi figyelembe az elforgatási lehetőségeket, akkor 4 pontot kaphat.

Természetesen a feladatok többféleféppen is megoldhatók. Jól indokolt, hibátlan megoldás esetén a feladatra adható maximális pontszám jár. Hibás (hiányos) megoldás esetén a pontszámot arányosan csökkentjük. Indokolt esetben a közölt pontszámok tovább bonthatók.